

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 23. oktoober 2025
(OR. en)

EUCO 18/25

CO EUR 15
CONCL 5

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (23. oktoober 2025)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga.
2. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid seoses Ukrainaga. Dokumendis EUCO 19/25 esitatud tekst sai 26 riigipea ja valitsusjuhi kindla toetuse.
3. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.

II. LÄHIS-IDA

4. Euroopa Ülemkogu tervitab president Trumpi esitatud Gaza konflikti lõpetamise ulatusliku kava esimese etapi suhtes saavutatud kokkulepet ning 13. oktoobril 2025 Sharm el Sheikhis toimunud rahutippkohtumise tulemusi. Ülemkogu tunnustab nii USA juhitud diplomaatilisi jõupingutusi kui ka piirkondlike vahendajate rolli, kusjuures Euroopa Liit on mõlemat järjepidevalt toetanud. Ülemkogu kutsub kõiki asjaosalisi üles pühendumata täielikult kõigi etappide elluviimisele ja hoiduma igasugusest tegevusest, mis kokkulepet ohustab.
5. Seoses sellega tuletab ülemkogu meelde Prantsusmaa ja Saudi Araabia ühiselt juhitud kõrgetasemelist konverentsi New Yorgis, mis käsitles Palestiina küsimuse rahumeelset lahendamist ja kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse rakendamist. Euroopa Ülemkogu kordab Euroopa Liidu pühendumust rahvusvahelisele õigusele ning terviklikule, õiglasele ja püsivale rahule, mis kooskõlas asjaomaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega tugineb kahe riigi kooseksisteerimisel põhinevale lahendusele, kus kaks demokraatlikku riiki – Iisrael ja Palestiina – elavad kõrvuti rahu turvalistes ja tunnustatud piirides.

6. Väljendades heameelt kõigi pantvangide vabastamise üle, keda terrorirühmitus Hamas pidas kaks aastat kinni, kutsub Euroopa Ülemkogu kõiki asjaosalisi üles tegema konstruktiivset koostööd ning rakendama kokkulepet täielikult ja viivitamata, mis võimaldaks vaenutegevuse püsivalt lõpetada. Raske humanitaarolukorra leevendamiseks nõuab Euroopa Ülemkogu humanitaarabi viivitamatut ja takistamatut pääsu Gaza sektorisse ning selle katkematut ja piisavat jagamist kogu Gaza sektoris ning nõuab, et ÜRO ja selle asutused ning humanitaarabiorganisatsioonid saaksid töötada sõltumatult ja erapooletult. Euroopa Liit jätkab rahupüüdlustele kaasa aitamist ja aktiivset koostööd partneritega järgmiste sammude osas. EL toetab humanitaarabi kiiret, turvalist ja takistusteta kohaletoimetamist koostöös rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas Küprose merekoridori kaudu, et täiendada maismaateid. EL kasutab täiel määral oma missioone EU BAM Rafah (Euroopa Liidu piirihaldamise abimissioon Rafahi piiriületuspunktis) ja EUPOL COPPS (Euroopa Liidu politseimissioon Palestiina aladel). Nende volitusi tuleks tugevdada. Euroopa Liit on valmis aitama kaasa Gaza sektori stabiliseerimisele, üleminekuperioodil valitsemisele, taastumisele ja ülesehitamisele.
7. Euroopa Liit jätkab Palestiina omavalitsuse toetamist, sealhulgas käimasoleva reformi käigus ja pidades silmas Palestiina omavalitsuse tagasipöördumist Gazasse. Euroopa Ülemkogu kutsub Iisraeli üles andma üle kinni peetud maksutulud, mis on vajalikud Palestiina omavalitsuse nõuetekohase toimimise ja elanikkonnale elutähtsate teenuste osutamise tagamiseks.
8. Euroopa Ülemkogu rõhutab pingete leevendamise tähtsust Jordani Läänekaldal, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas, ning kutsub üles lõpetama asunike vägivalla, mida kasutatakse muu hulgas kristlike kogukondade vastu, rahvusvahelise õiguse kohaselt ebaseaduslike asunduste laienemise ja Iisraeli sõjalise operatsiooni. Ülemkogu kutsub Iisraeli üles peatama E1 piirkonnas asunduste rajamise kava elluviimise, mis õõnestab veelgi kahe riigi koosseksisteerimisel põhinevat lahendust.

Liibanon

9. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma varasemaid järeldusi ja kordab Euroopa Liidu toetust Liibanoni rahvale. Ülemkogu väljendab heameelt jõupingutuste üle, mida uued ametivõimud on teinud majandusliku ja julgeolekuolukorra stabiliseerimiseks, ning toetab valitsuse kava kehtestada relvade valdamise suhtes riigi monopol.

Süüria

10. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, kordab Euroopa Ülemkogu oma toetust Süürias rahumeelsele ja kaasavale üleminekule, kus puudub kahjulik välissekkumine, ning seda, kui oluline on kaitsta kõigi süürlaste õigusi ning tagada üleminekuperioodi õigusemõistmine ja lepitus. Euroopa Liit toetab jätkuvalt Süüria liikumist stabiliseerimise ja ülesehitamise suunas.

III. EUROOPA KAITSE JA JULGEOLEK

11. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte tööst, mille eesmärk on Euroopa kaitsevalmidust 2030. aastaks otsustavalt suurendada. Euroopa Ülemkogu kinnitas oma otsustavust saavutada see eesmärk kiiresti ja mastaapselt, et Euroopa oleks paremini ette valmistatud selleks, et autonoomselt, koordineeritult ja 360 kraadi lähenemisviisi abil tegutseda ja tulla toime vahetute ja tulevaste väljakutsete ja ohtudega. Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ja selle tagajärjed Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule muutavas keskkonnas kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset.

12. Pärast aastani 2030 ulatuva Euroopa kaitsevalmiduse tegevuskava esitamist komisjoni ja kõrge esindaja poolt kutsub Euroopa Ülemkogu üles viima Euroopa Kaitseagentuuri toetusel ja sidusa üldise lähenemisviisi alusel ellu kõigi ELi tasandil kindlaks määratud prioriteetsete võimete alast liikmesriikide juhitud tööd, tuginedes strateegilisele kompassile, et tagada Euroopale täielikus kooskõlas NATOga vajalikud kaasaegsed koguspektri võimed. Euroopa Ülemkogu tunnustab liikmesriikide juba tehtud tööd ning kutsub neid üles viima aasta lõpuks lõpule kõigis prioriteetsetes valdkondades kaitsevõime koalitsioonide loomise protsessi ning liikuma edasi 2026. aasta esimeses pooles käivitatavatate konkreetsete projektidega.
13. Seda tehes vähendab liit oma strateegilist sõltuvust, tegeleb lünkadega üliolulistes võimetes ning tugevdab vastavalt kogu liidus Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, et tal oleks võimalik varustust vajalikus koguses ja tempos paremini tarnida. See aitab samuti suurendada Euroopa tööstuslikku ja tehnoloogilist konkurentsivõimet, sealhulgas VKEde jaoks.
14. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka mitme liikmesriigi suhtes toime pandud õhuruumi rikkumise ning rõhutab, et on oluline tagada kõigi ELi maismaa-, õhu- ja merepiiride kaitse. Esmajärjekorras tuleb tegeleda vahetute ohtudega ELi idatiival ja pakkuda liikmesriikidele konkreetset toetust.
15. Võttes lisaks arvesse ohte ELi ülejäänud piiridele, rõhutab Euroopa Ülemkogu nende kaitsmise tähtsust.
16. Pidades silmas Venemaa ja Valgevene intensiivistunud hübriidrünnakuid ja hiljutisi ELi õhuruumi rikkumisi, rõhutab Euroopa Ülemkogu liikmesriikidevahelise tiheda koostöö olulisust nende kaitse- ja julgeolekuvõime ulatusliku tugevdamise jaoks. Sellega seoses on samuti tingimata vaja suurendada elutähtsa taristu, sealhulgas energia-, digi- ja merealuse taristu vastupidavust, turvalisust ja kaitset.

17. Euroopa Ülemkogu on seisukohal, et kõige pakilisematele vajadustele ja ohtudele reageerimiseks tuleks töös keskenduda eelkõige konkreetsetele projektidele, millega tugevdada koordineeritult liikmesriikide ühiseid jõupingutusi suurendada oma droonitõrje- ja õhukaitsevõimet, eeskätt kasutades täielikult ära SAFE-rahastamisvahendit ja EDIPit ning muid asjakohaseid olemasolevaid rahastamisvahendeid.
18. Euroopa Ülemkogu kutsub üles kiiremini ühiselt arendama julgeoleku ja kaitse eesmärkidel kasutatavaid kosmosevarasid ja -teenuseid ning kaitsma olemasolevaid varasid, sealhulgas kahesuguse kasutusega varasid, võttes arvesse nende tähtsust Euroopa strateegilise autonoomia jaoks.
19. Euroopa kaitsetööstuse suutlikkuse suurendamiseks kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles suunama Euroopa Kaitseagentuuri toetusel üha enam kaitseinvesteeringuid ühisesse arendamisse ja tootmisse ning ühishangetesse, kuna nõudluse koondamine standarditud nõuete alusel ja mastaabisääst on tööstusele prognoositavuse tagamiseks, kulude vähendamiseks ja koostalitlusvõime edendamiseks võtmetähtsusega. Selleks tuleks täielikult kasutusele võtta SAFE-rahastamisvahend ja EDIP. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on tähtis tagada Euroopa kaitseturu nõuetekohane toimimine ja edasine integreerimine kogu liidus, sealhulgas piiriülene juurdepääs kaitsevaldkonna tarneahelatele, eeskätt VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks.
20. Euroopa Ülemkogu rõhutab Ukrainaga tiheda koostöö tegemise ning Ukraina Euroopa kaitsetööstusega integreerimise ja Ukraina poolt Euroopa kaitsetööstusesse panustamise olulisust, eelkõige seoses kaitsevaldkonna innovatsiooni ja kaitsevaldkonna tipptehnoloogiaga.
21. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust tagada tõhus poliitiline järelevalve ja koordineerimine, et jälgida Euroopa kaitsevalmiduse valdkonnas tehtavaid edusamme, ning intensiivistada nõukogus kaitseministrite sellealast tööd. Selles töös võetakse arvesse Euroopa Ülemkogule esitatavat iga-aastast kaitsevalmiduse aruannet, mille koostab Euroopa Kaitseagentuur komisjoni ja kõrge esindaja toetusel. Aruandes tehakse kokkuvõtte võimelünkade kõrvaldamisel tehtud edusammudest, tuginedes kaitseküsimuste iga-aastasele kooskõlastatud läbivaatamisele (CARD).

22. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles tugevdama Euroopa Kaitseagentuuri, et agentuur saaks täita kõiki oma ülesandeid kaitsevõime arendamise ning sellealaste teadusuuringute ja hangete valdkonnas, ning esitama 2025. aasta lõpuks aruande vajalike meetmete kohta.
23. Tuletades meelde kohustust suurendada märkimisväärselt Euroopa kaitsele ja julgeolekule tehtavaid kulutusi, vaatas Euroopa Ülemkogu läbi asjakohaste rahastamisvõimaluste ja koostööalase töö, et investeerida kaitsevaldkonda tõhusamalt. Ülemkogu tervitab edusamme, mis on alates 2025. aasta märtsist tehtud seoses riikide vabastusklauslite aktiveerimise, ELi ühtekuuluvuspoliitika vahehindamise ning SAFE-rahastamisvahendiga ja EDIPiga.
24. Euroopa Ülemkogu tunnustab kaitsevalmiduse koondpaketi vallas tehtud edusamme, tervitab edusamme ettepanekuga, mis käsitleb kaitseotstarbeliste investeeringute stimuleerimist ELi eelarvest, ning jääb ootama kiiret kokkulepet 2025. aasta lõpuks. Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti uusi lihtsustamisettepanekuid.
25. Ühtlasi tervitab Euroopa Ülemkogu Euroopa Investeerimispannga (EIP) püüdlusi suurendada, lihtsustada ja kiirendada oma toetust Euroopa julgeoleku- ja kaitsevõimele. Ülemkogu innustab EIP gruppi täiendavalt uurima võimalusi, kuidas rahastada Euroopa julgeoleku- ja kaitsesektori tööstust ja ettevõtteid ning aidata asjaomase sektori idufirmadel kasvada.
26. Euroopa Ülemkogu rõhutab uuenduslike tehnoloogiate ja murranguliste lahenduste tähtsust ning kutsub komisjoni üles esitama tegevuskava kaitsetööstuse ümberkujundamiseks.
27. Euroopa Ülemkogu kordab komisjonile ja kõrgele esindajale tehtud üleskutset esitada täiendavaid ettepanekuid sõjaväelise liikuvuse tugevdamiseks kogu liidus.

28. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde sarnaselt meelestatud partneritega, kellel on ELiga ühised välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid, koostöö tegemise olulisust.
29. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit aitab positiivselt kaasa üleilmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus.
30. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.
31. Euroopa Ülemkogu jätkab strateegiliste suuniste andmist ja kaitsevalmiduse eesmärgi suunas tehtavate edusammude läbivaatamist.

IV. KONKURENTSIVÕIME JA KAKSIKÜLEMINEK

32. Euroopa Ülemkogu pidas põhjaliku arutelu selle üle, kuidas veelgi tugevdada ELi konkurentsivõimet, tuginedes ülemkogu 2025. aasta märtsi ja juuni järeldestele ning keskendudes lihtsustamisele, konkurentsivõimelisele rohepöördele ja suveräänsele digipöördele. Ülemkogu kutsub üles tegema ELi tegevuses edasihüppe ning jälgib kõiki konkurentsivõime ja ühtse turu tegevuskava suundi, kuna see on keskse tähtsusega Euroopa jõukuse ja sotsiaalse mudeli alal hoidmiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kaasseadusandjaid üles edendama ambitsioonikalt ühtse turu strateegia rakendamist 2028. aastaks, võttes arvesse ka komisjoni peatselt valmivat tegevuskava.

Lihtsustamine

33. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas pakilist vajadust edendada ambitsioonikat ja horisontaalselt juhitud lihtsustamise ja parema õigusloome tegevuskava kõigil tasanditel – ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil – ning kõigis valdkondades, eesmärgiga tagada Euroopa konkurentsivõime, kahjustamata seejuures prognoositavust, poliitilisi eesmärke, kõrgeid standardeid ja ühtse turu terviklikkust. Eelkõige tuleb ülemkogu meelde võetud kohustust vähendada kiiresti ja oluliselt ettevõtjate, sealhulgas VKEde, ning avalike haldusasutuste haldus-, regulatiivset ja aruandluskoormust.
34. Väljendades heameelt seni tehtud edusammude üle, kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni ja kaasseadusandjaid tungivalt üles kiirendama esmajärjekorras tööd kõigi lihtsustamise või konkurentsivõime mõõtmega ettepanekutega. Eelkõige väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt töö üle, mida on tehtud lihtsustamise koondpakettidega sellistel teemadel nagu investeeringud ja süsiniku piirimeede (SPIM), ning kestlikkusaruandlusega, patareide ja akude alase hoolsuskohustusega ja kemikaalidega seotud nn aja peatamise meetmete üle. Ülemkogu kutsub kaasseadusandjaid tungivalt üles viima kiiresti lõpule töö kavandatavate lihtsustamise koondpakettidega, mis käsitlevad kestlikkusaruandlust ja hoolsuskohustust, põllumajandust, väikeseid keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid ja digiüleminekut, kaitsevalmidust ja keemiatooted. Kestlikkusaruandluse pakett peaks vastu võetama aasta lõpuks ja teised võimalikult kiiresti 2026. aasta alguses. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles esitama kooskõlas aluslepingute kohaste vastavate pädevustega viivitamata ettepaneku äriühinguõiguse vabatahtliku, 28. režiimi kohta, mis võimaldaks uuenduslikel ettevõtetel kasvada.
35. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama kiiresti täiendavaid ambitsioonikaid lihtsustamispakette, muu hulgas autotööstuse, sõjaväelise liikuvuse, digiküsimuste, finantsteenuste, transpordi, keskkonna, energeetika ja toiduohutuse valdkonnas, ning REACHi määruse läbivaadatud versiooni, mille eesmärk on suurendada keemiaspektori konkurentsivõimet. Ülemkogu tuleb samuti meelde Euroopa tugeva farmaatsiaspektori tähtsust.

36. Euroopa Ülemkogu kinnitab ka taas vajadust vältida kõigi tasandite õigusloome- ja rakendamisprotsessides ülereguleerimist ja täiendava halduskoormuse tekitamist, eeskätt VKEdele, ning kutsub üles tegelema õigusloome ja reguleerimisega vaoshoitult, järgides sisse lõimitud lihtsuse põhimõtet.
37. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles intensiivistama oma jõupingutusi ELi õigustiku stressitestimiseks. Sellega seoses kutsub ülemkogu komisjoni üles:
- a) tegema kindlaks täiendava lihtsustamise ja konkurentsivõime tugevdamise lisapotentsiaali, sealhulgas seoses 2026. aastaks kavandatud aruandega, milles hinnatakse pangandussüsteemi üldist olukorda ühtsel turul;
 - b) kaaluma uusi ettepanekuid kavandamis- ja loamenetluste ühtlustamiseks ja kiirendamiseks liikmesriikides;
 - c) intensiivistama jõupingutusi seoses delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide lihtsustamisega;
 - d) kaaluma ettepanekute tagasivõtmist, kui see on asjakohane.
38. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu (üldasjad) üles hindama komisjoni õigusloomeprogrammi, arvestades neid eesmärgi.

Konkurentsivõimeline rohepööre

39. Kliimamuutustest tulenev eksistentsiaalne oht on põhjuseks, miks liit on pühendunud Pariisi kokkuleppele ning kindel oma otsuses kasutada ära tööstuse uuendamise ning oma majanduse ümberkujundamise kogu potentsiaali, mis on vajalik tuleviku puhta tehnoloogia, turgude, tööstusharude ja kvaliteetsete töökohtade loomiseks. Liidu konkurentsivõime ja vastupanuvõime tugevdamine ning rohepöörde edendamine on teineteist toetavad eesmärgid, mille poole tuleb püüelda korraga.

40. Et sedavõrd põhjalik ümberkujundamine õnnestuks, peab see olema aus ja õiglane, pragmaatiline, kulutõhus ja sotsiaalselt tasakaalustatud, võttes arvesse riikide erinevaid olusid ning pakkudes taskukohaseid lahendusi kogu majanduses ja kodanikele kogu liidus, et tagada praegustele ja tulevastele põlvkondadele konkurentsivõimeline ja jõukas Euroopa.
41. Euroopa Ülemkogu kutsub üles kiiresti suurendama jõupingutusi, et tagada taskukohase ja puhta energiaga varustatus ning ehitada enne 2030. aastat üles tõeline energialiit, sealhulgas uue energialiidu rakkerühma kasutamise kaudu. See eeldab ambitsioonikat elektrifitseerimist, kasutades kõiki nullnetoheitega ja vähese süsinikuheitega lahendusi, ning investeerimist võrkudesse, salvestamisse ja võrkudevahelistesse ühendustesse riikide ja ELi tasandil. Võttes arvesse kõrgete energiahindade negatiivset mõju Euroopa tööstuse üleilmsele konkurentsivõimele, liidu strateegilisele autonoomiale ja Euroopa leibkondadele, kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles kiirendama tööd, mille eesmärk on alandada energiahindu ja toetada säästva energia tootmist liidus. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni kavatsust esitada asjakohased ettepanekud niipea kui võimalik.

42. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde pakilist vajadust suurendada ühiseid jõupingutusi, et tagada Euroopa tööstuse uuendamine ja ajakohastamine ning süsinikuheite vähendamine tehnoloogiliselt neutraalsel viisil. Ülemkogu rõhutab sellega seoses, et erilist tähelepanu tuleks pöörata traditsioonilistele tööstusharudele, eelkõige auto-, laevandus- ja lennundustööstusele ning ka energiamahukatele tööstusharudele, nagu terase-, metalli-, keemia-, tsemendi-, klaasi- ja keraamikatööstus ning tselluloosi- ja paberitööstus, et need jääksid maailmaturul ja keerulises geopoliitilises olukorras vastupidavaks ja konkurentsivõimeliseks. Sellega seoses tervitab ülemkogu komisjoni hiljutist ettepanekut kaitsta Euroopa terasesektorit üleilmse liigse tootmisvõimsuse ebaõiglase mõju eest. Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust jätkata tööd sõiduautode ja kaubikute suhtes CO₂ heite norme kehtestavas määruses ette nähtud läbivaatamisega ning kutsub üles seda ettepanekut kiiresti esitama, võttes arvesse tehnoloogilist neutraalsust ja Euroopa sisendit. Ülemkogu jääb ootama komisjoni ettepanekut tööstuse süsinikuheite vähendamise kiirendamise kohta, mis aitab suurendada nõudlust Euroopas valmistatud toodete järele. Samuti on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et tugevdada innovaatsilisust ja liidu konkurentsieelist puhta ja digitehnoloogia valdkonnas ning tiptasemel innovatsiooni.
43. Selleks, et takistada ebaausate kaubandustavade kasutamist ja nende vastu võidelda, kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles kasutama tõhusalt ära kõiki ELi majanduspoliitilisi vahendeid.
44. Sellega seoses pidas Euroopa Ülemkogu strateegilise arutelu selle üle, kuidas toetada ELi 2040. aastaks seatud kliimaalase vahe-eesmärgi saavutamist.
45. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu, et on oluline võtta arvesse järgmisi elemente:
- a) süsiniku eemaldamise realistlikku panust heitkoguste vähendamise alastesse üldistesse jõupingutustesse, võttes samal ajal arvesse süsiniku looduspõhise eemaldamise ebakindlust ja tagades, et võimalikud puudujäägid ei tekiks teiste majandussektorite arvelt;

- b) seda, kui tähtis on anda panus üleilmsetesse heitkoguste vähendamise alastesse jõupingutustesse viisil, mis on nii ambitsioonikas kui ka kulutõhus, eelkõige määrates kindlaks kvaliteetsete rahvusvaheliste ühikute piisava taseme;
 - c) vajadust muutmisklausli järele, võttes arvesse uusimaid teaduslikke tõendeid, tehnoloogia arengut ja ELi üleilmse konkurentsivõime muutuvaid proovikive ja võimalusi.
46. Ülemkogu kutsub komisjoni üles arendama edasi vajalikke eeltingimusi, et toetada Euroopa tööstust ja kodanikke eelnimetatud 2040. aasta vahe-eesmärgi saavutamisel ning väljendab sellega seoses heameelt komisjoni presidendi hiljutise kirja üle, mis käsitleb kliimat ja konkurentsivõimet. Ülemkogu jääb ootama, et komisjon ja kaasseadusandjad lähevad tööga kiiresti edasi.
47. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse teha ettepanek meetmete kohta, mille eesmärk on lihtsustada HKS2 jõustumist, ning kutsub komisjoni üles esitama muu hulgas kõigi asjakohaste aspektide suhtes läbivaadatud HKS2 rakendusraamistiku.

Suveräänne digipööre

48. Võttes arvesse geopoliitilisi muutusi, kiireid tehnoloogilisi muutusi ning kasvavat üleilmset konkurentsi innovatsiooni, talentide ja investeeringute vallas, on äärmiselt oluline edendada Euroopa digipööret, tugevdada selle suveräänsust ja tugevdada oma avatud digiökosüsteemi. Selleks on vaja tugevdatud rahvusvahelisi partnerlusi ja tihedat koostööd usaldusväärsete partnerriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega digitaalse innovatsiooni ja e-valitsemise valdkonnas.

49. Sellega seoses toonitab Euroopa Ülemkogu, et ELi tegevus põhineb liidu väärtustel, huvidel ja regulatiivsel autonoomial, sealhulgas digivaldkonnas. See tähendab, et EL edendab jätkuvalt inimkeskseid tehnoloogilisi lahendusi, millega kaitstakse nii üksikisikuid ja nende andmeid kui ka digitaalset vastutust, läbipaistvust ja ühiskonna vastupanuvõimet. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on oluline kaitsta alaealisi, sealhulgas digitaalse miinimumea nõudega sotsiaalmeediale ligi pääsemiseks, austades riikide pädevusi.
50. Lisaks tuleb kaitsta liidu digitaristut ja tehnoloogilist baasi, sealhulgas tegeledes hübriidohtudest tulenevate riskidega, küberturvalisusega seotud väljakutsetega ja strateegiliste sõltuvustega. Euroopa Ülemkogu rõhutab ka seda, et liigse välistarnijatele tuginemise vältimiseks on oluline arendada Euroopa tehnoloogilist suutlikkust ja mitmekesistada ELi kriitilise toorme allikaid.
51. Sel eesmärgil ja Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks peab liit pakkuma keskkonda, mis soodustab suuremat innovatsiooni erasektoris, kujunemisyrgus tehnoloogiaid, idufirmade loomist ja Euroopa tehnoloogiliste lahenduste ulatuslikumat kasutusele võtmist. Selle tehnoloogilise ümberkujundamise kasvupotentsiaali takistavad jätkuvalt turu killustatus, taristu puudujäägid ja kõrged energiahinnad ning nendega tuleb ka tegeleda. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et erilisi jõupingutusi on vaja teha selleks, et edendada ühendustaristu kasutuselevõttu, süvendada elektroonilise side ühtset turgu ning edendada kestlike digisüsteemide, -võrkude ja -tehnoloogiate arendamist ja kasutuselevõttu. Samuti kutsub ülemkogu üles digitaliseerima ühtset turgu ning toetama digitehnoloogiate ja koostalitlusvõimeliste andmete kasutuselevõttu kogu Euroopa majanduses.
52. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni hiljutised algatused tehisintellekti ja kvantitehnoloogia vallas. Ülemkogu kutsub komisjoni üles jääma oma peatsetes ettepanekutes ambitsioonikaks seoses Euroopa suveräänse digiüleminekuga, sealhulgas ELi pilvandmetöötluse ja tehisintellekti arendamise küsimustes.

V. ELUASE

53. Pidades silmas paljude Euroopa Liidu kodanike ees seisvaid eluasemeprobleeme, sealhulgas probleeme seoses taskukohase eluaseme kättesaadavusega, arutas Euroopa Ülemkogu selle pakilise küsimuse erinevaid mõõtmeid.
54. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama kiiresti ambitsioonika ja tervikliku taskukohaste eluasemete kava, mille eesmärk peaks olema toetada ja täiendada liikmesriikide jõupingutusi, sealhulgas lihtsustamist käsitleva tegevuskava raames, võttes nõuetekohaselt arvesse subsidiaarsuse põhimõtet ja riikide pädevusi.

VI. RÄNNE

55. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte edusammudest rännet käsitlevate varasemate ülemkogu järelduste rakendamisel, muu hulgas pidades silmas komisjoni presidendi hiljutist kirja. Euroopa Ülemkogu kutsus üles intensiivistama tööd kõigi 2025. aasta juunis kindlaks määratud tegevussuundadega ja kutsus kaasseadusandjaid üles jätkama esmajärjekorras tööd asjaomaste seadusandlike ettepanekutega.

VII. MOLDOVA VABARIIK

56. Euroopa Ülemkogu tunnustab Moldova Vabariigi ametivõime selle eest, et vaatamata Venemaa jätkuvale hübriidtegevusele Moldova demokraatlike institutsioonide õõnestamiseks, tegutsesid ametivõimud tugeva pühendumusega ja võtsid tõhusaid meetmeid hiljutise valimisprotsessi usaldusväärsuse kaitsmiseks ning vabade ja õiglaste valimiste tagamiseks. Euroopa Liit jätkab Moldova Vabariigiga tihedat koostööd, et suurendada riigi vastupanuvõimet ja stabiilsust, ning püüab õppida Moldova kogemustest.

57. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas ELi vankumatut toetust Moldova Vabariigile tema liikumisel ELiga ühinemise suunas ning väljendab heameelt seni tehtud märkimisväärsede edusammude üle. Euroopa Ülemkogu innustab Moldova Vabariiki, nõukogu ja komisjoni jätkama tööd ühinemisprotsessi edendamiseks kooskõlas saavutatust lähtumise põhimõttega. Põhiküsimuste teemaplokk avatakse esimesena ja suletakse viimasena, kusjuures teemaplokid avatakse, kui tingimused on täidetud, vastavalt laienemismetoodikale. Euroopa Ülemkogu võtab hoolikalt teadmiseks komisjoni hinnangu, et põhiküsimuste, siseturu ja välissuhete teemaplokid on avamiseks valmis.
-